

7 Temmuz 1980.. 34 Yıl Sonra Şehit Olan Babamızı Analım İstedik..

Dostlar,

Bu gün 7 Temmuz 2014.. Ailemizin başına gelen bir yıkımın (felaketin) 34. yılı..

Hoşgörünüzle bu konuyu biraz yazmak istiyoruz.

Kendi özelimizle sizleri meşgul etmek aklımızdan geçmiyor. Ancak insanların belli yaşantı deneyimlerini paylaşmasında yarar olmalı. Üstelik ortak toplumsal kökenleri olan bir acı süreç ve aradan 34 koca yıl geçtiğine göre, duygusal tonlamaları da sanırız -büyük ölçüde- dizginleyebiliriz.

7 Temmuz 1980.. Sıcak bir yaz günü ve Türkiye doludizgin **12 Eylül darbesine** sürüklenmekte.

Adeta eğik düzlemde, ülke tanımlı - kurgulanmış bir hedefe kayıyor.

Ülkenin birçok yerinde sıkıyönetim var ama her gün "ortalama" (*bu sözcüğü böylesi bir bağlamda kullanmak zorunda kalmak ne acı değil mi!?*) 20 dolayında insanımız öldürülüyor! TRT'nin siyan-beyaz ekranları ve gazeteler kan - revan.. Sunum çerçevesi ise tek tip (klişe) : yerde çıkan **sağ - sol çatışmasında** şu kadar insan öldü, bu kadar insan yaralandı..

Ne mal güvenliği var ülkede ne de can!

Toplum şaşkın, ağır gerilim altında, neredeyse "*öğrenilmiş çaresizlik*" (*learned helplessness syndrome*) sendromu içinde "pes" eşiğinde.. Kendince savunma önlemleri almaya bakıyor.. Kentler - kasabalar - kırsal.. bölünmüş ve "*kurtarılmış bölgeler*" ilan edilmiş.

Biz o tarihlerde *Hacettepe Tıp Fakültesi'nde Toplum Hekimliği* (sonra YÖK düzeninde Halk Sağlığı oldu) Bölümü'nde Tıpta Uzmanlık Eğitimi alıyoruz.. İstanbul Tıp Fakültesi'ni bitirdiğimiz Haziran 1977 sonrası Elazığ / Keban'da 1 yılı aşkın süre SSK hekimliği yapmış ve uzmanlaşma kararı vererek adını andığımız Bölümün asistanlık sınavlarını kazanmış, 11 Kasım 1978'de ihtisasa başlamıştık.

Bölümümüzü ve Dalımızı aşkla seviyorduk. Daha 1971'lerde Hacettepe Tıp'ta 1. sınıf öğrencisi iken **Prof. Dr. H. Nusret FİŞEK**'i tanımış ve O'ndan Toplum Hekimliği dersleri almaya başlamıştık. **Kalpaksız Kuvayı Milliyeci Prof. Fişek** bize sağlık ile sosyo-ekonomik etmenler arasındaki köklü, kapsamlı ve çarpıcı ilişkilerden söz ediyordu ustalıkla.. Üstelik bu ilişkiler **neden-sonuç ilişkileri**ydi ve geleceğin çağdaş hekimleri ve tıbbi salt fiziksel - biyolojik -kimyasal nedenlerle uğraşmakla kalmayıp; sağlık sorunlarının asıl - altta yatan nedenleriyle de uğraşmalıydı, uğraşacaktı.

Bu Fakültede tıbbiyenin ilk 2 yılını okumuş (*İngilizce hazırlık sınıfından sınavla bağışık olmuştuk*) ve İstanbul'daki ailemizin yanında olmak için İstanbul Tıp Fakültesi'ne 3. sınıfta yatay geçiş yapmıştık. Yeniden ayrılmak zorunda kaldığımız Fakülte'ye, hocaya, Bölüme.. üstelik asistan hekim olarak dönmüştük. İşimizi çok seviyor ve gelecekte ülkemiz halkının sağlığına kapsamlı katkılar verebilmeyi

umuyorduk. Uzmanlık eğitimimizin 1 yılını örnek Eğitim ve Araştırma Sağlık Ocaklarında geçirecektik. Bu bağlamda Çubuk ve Etimesgut'ta Sağlık Bakanlığı ile Hacettepe Üniversitesi bir protokol yapmıştı ve bunlardan biri de Eskişehir yolu 28. km'deki Yaprıcık Köyü Sağlık Ocağı idi. *(Bu köy günümüzde de vardır..)*

Bu Sağlık Ocağı'nda, 34-45 yıl öncenin tam anlamıyla köy koşullarında yaşıyorduk. Lojmanımız köyde idi, kömür sobalı idi ve hastane acil nöbetlerimiz ile Cuma öğleden sonra eğitim amaçlı Ankara toplantıları dışında hep (7/24!) köyde kalmak zorunda idik.

Günümüzde Ankara'nın en gözde mahallelerine dönüşen Ümitköy, Dodurga, Çayyolu, Aşağı Yurtçu, Yukarı Yurtçu, Türkobası, Alacaatlı, Ballıkuyumcu... bizim toprak damlı köylerimizdi! Oralara kapsamlı 1. Basamak *(hastaneye yatmadan)* sağlık hizmeti sunardık .. Gece - gündüz şevkle çalışıyorduk. Bölgede Brusella hastalığı yaygındı. Pendik Veteriner Kontrol Enstitüsü'nden kendi olanaklarımızla anti-serum getirtmiştik, köylerde hastalardan kan alıyor, "el santrifüjü" ile çevirerek serumunu ayırıyor ve oracıkta lam üzerinde aglütinasyon bakarak Brusella'nın laboratuvara dayalı tanısını koyuyorduk. Günümüz sağlık çalışanları bu örneğe inanmakta zorluk çekecekler eminiz ama gerçek bu!

Böylesine çokook yoğun bir koşuşturma gününün (7 Temmuz 1980, Pazartesi) ardından birkaç saat de okuduktan ve Uzmanlık tezimiz üzerinde çalıştıktan sonra *(Köylerimizde 30+ Yaşta Koroner Kalp Hastalığı Araştırması İzleme Araştırması-3)* gece yarısı sonrası yorgunlukla yatmıştık..

Önce kapı, hemen ardından pencere camı şiddetle vurulmaya başladı, kalktık. Alışkındık, acil hastamız olmalıydı. Evimizde telefon da yoktu! Ancak bu kez öyle değildi.. Karşımızda kayınbiraderimiz duruyordu ve yüz ifadesi çok hüzünlüydü.
Ne olduğunu ağzından zorlukla aldık..

Babamız.. İstanbul'daki Emniyet Başkomiseri babamız vurulmuştu!
Kayınbirader, sonuca ilişkin ipucu vermiyordu.. *"Herhalde ölmüş??.."* diyordu.

Doğallıkla biz de vurulduk! Karahaber ertesi güne kalmamış, yedivermişti.
Hemen yola koyulmamız gerekiyordu. Ülkede benzin kıtlığı vardı. 10 yaşındaki arabamızın bagajına 20 Lt benzin bidonunu da koyarak (ne büyük risk!) İstanbul yoluna koyulduk. Sağlık Ocağımızın usta şoförü Ömer, sağ olsun direksiyonu bize bırakmadı.

Sabahın köründe Bahçelievler'deki evimizin kapısına vardık..
Cenaze evi idi hanemiz..

Işıklar yanıyor ve bir kalabalık deviniyor, insanlar vekarla acılarını yaşıyordu.
Annemiz, 19 yaşında İstanbul Hukuk 1 öğrencisi kız kardeşimiz ve 23 yaşında Cerrahpaşa'dan yeni mezun erkek kardeşimiz ve 27 yaşında 3 yıllık hekim olarak, biz...

47 yaşındaki (1933 Hozat doğumlu) canımız babamızı, "anarşi" dedikleri canavar bizden vahşice koparıp almıştı. Şimdilerde "anarşi"ye terör, "anarşit"lere (!) de halkımız "terörist" diyor. Ölçüsüz bir acı içimizi kavuruyordu.. Bir yandan da zorunlu formaliteler vardı yürütülecek. Evin abisi bizdik ve yük, tüm ağırlığıyla boynumuzda idi.

Başkomiser Halis Zeki Saltık, Sirkeci'de bir işyerinden haraç almak için gelen bir "örgüt" elemanlarıyla çıkan çatışmada 7-8 kurşun yiyerek oracıkta kanamadan yitirilmişti. Otopside cenazesini aldığımızda rengi kağıt gibiydi.. Abondan iç - dış kanamadan gitmişti. Polis şehitliğine değil, Topkapı - Çamlık mezarlığına gömdük O'nu..

İl Emniyet Müdürü (Şükrü Balcı), Siyasi Şb. Müdürlerinden Elazığ'lı Mehmet Açar, savcı, Vali (Nevzat Ayaz), Garnizon komutanı.. görüştüğümüz yetkililerdi. Katiller kaçmıştı, ellerinden geleni yapıyorlardı yakalamak için.. Sonra bu örgütün **Dev-Sol** olduğu bize söylendi. Yıllar sonra birileri de yakalanmıştı. Davaya karışmacı (müdahil) olduk. Ancak ilerleyen zaman, bizde bu sanıkların katil olup-olmayacakları hakkında ciddi kuşku uyardı ve davadan çekildik. Suç birilerine yıkılacak mıydı? Biz de suçlular cezasını buldu diye bir parça teselli mi bulacaktık? Bu da olmadı.. Kamu davası sürdü.

Bir kez daha Hacettepe'den ayrıldık ve yine İstanbul Tıp Fakültesine yatay geçiş yaptık. Annemizin - kardeşimizin evine yakın bir ev kiralayarak aileye göz - kulak olmaya çabaladık. Annemiz yıkılmıştı ve derin bir yas yaşıyordu. Bu koyu yası hemen hemen, ölene dek 13 yıl sürdürdü, çıkamadı... Biz uzmanlık eğitimimizi tamamladık ve Toplum Sağlığı dalında uzman hekim olduk. Yeniden Üniversiteye akademik kariyere dönene dek 6,5 yıl Elazığ'da çalıştık. Oysa Hacettepe'de kalabilseydik hemen akademik kariyere devam olanağımız olabilirdi.. İlerleyen yıllarda kız kardeşimiz hukuk eğitimini tamamladı ve avukat oldu.. Ortanca erkek kardeşimiz de İç Hastalıkları dalında uzman hekim oldu.

Halis Zeki SALTİK (Başkomiser)

17.06.1933 AFYON KARACA DOĞUMLU 15738 SICILLI BAŞKOMISERHALIS ZEKİ SALTİK 07.07.1980 TARİHİNDE İSTANBUL'DA İSTANBUL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ BAKIRKÖY EMNİYET AMIRLIĞI KADROSUNDA GÖREVLİ İKEN, BİR KONUNUN TAKIBİ İÇİN EMİNÖNÜ İLÇESİ SIRKECİDE BULUNAN OTOMOTİV FİRMASINDA BULUNDUKLARI SIRADA BU FİRMADAN HARAÇ İSTEYEN ŞAHISLARIN YAPTIKLARI SİLAHLI BASKIN SONUCU VURULARAK ŞEHİT OLMUŞTUR. NAAŞI AFYON ÇAY ÇAMLIK SALTİK AİLE MEZARLIĞIN' DADIR.

Yukarıdaki fotoğraf ve bilgiler **İstanbul Emniyet Müdürlüğü** web sitesinde yer alıyor..

(https://www.iem.gov.tr/iem/index.php?menu_id=26&detay_id=39, 07.07.2014).

Yanlışları var... Doğum tarihi 17 değil 16 Haziran 1933.. Doğum yeri Afyon değil Tunceli - Hozat Karaca köyü ve naaşı Afyon'da değil İstanbul Topkapı - Çamlık mezarlığında..

Babamız Halis bey, 1938 Tunceli olaylarında 5 yaşında iken annesini yitirmiş; kendisi, babası ve 2 abisi ölümden kurtularak Afyon'da zorunlu oturmaya (ikamete) yollanmıştı. Olağanüstü güçlükler içinde ancak ilkokulu bitirebilmiş, bir iş edinememişti. "**Sürgün**" yılları bitince Elazığ'a dönmüş, sürgünde tanıştığı kendisi gibi sürgün annemiz ile tanışmış ve 19 yaşında (1952'de) evlenmişti. Biz ilk çocuk olarak 14.11.1953'te dünyaya gelmiştik. Kahvelerde çaycılık yaptığını anımsıyoruz 6-7'li yaşlarımızda. Elazığ'da bir kerpiç evde kirada, çok yoksul yaşıyorduk. Şeker fabrikasında 10 (on) TL gündelik ile mevsimlik işçilik yaptığı da belleğimizde. Derken İzmir'e Polis Okulu'na eğitime gitti 1960 gibi.. 6 ay okudu, aksilikler oldu başarılı ol(a)madı.. Bu arada ailemizin geliri de yoktu... Çok zor günlerdi. 2. kez bu kursa gitti ve 1961'de Polis Memuru oldu! Biz de Elazığ'da ilkokula başlamıştık..

Gaziantep'e tayin edildik. Trenle bu kente geldik 1960 kış başlarında. Tüm ev eşyamız bir taksiye, bagajına sığdı! 1-2 "denk" ve birkaç tahta bavul.. Bir de ortanca kardeşimiz vardı 1957 doğumlu. Bir ev kiraladık ve biz ilkokula Kayacık İlkokulu'nda devam ettik (sanırsınız şimdi yok??..) 1961 sonlarında bir kız kardeşimiz oldu.

Bu kentte 9 yıl kaldık. Van'a, "Şark hizmeti" ne tayin olunduk. 2 yıl da orada kaldık, biz Van Atatürk Lisesini bitirdik ve Hacettepe Tıp Fakültesine girdik. Bu 2 yılda babamız, dışarıdan Ortaokul bitirme sınavlarına devam etti ve diploma aldı. O'na, A4 daktilo kağıdını 4'e bölerek daktilo ile ders notları çıkarıyorduk, cebine koyuyor ve okuyordu her fırsatta.. 2 küçük kardeşimizin eğitimine destek oluyor ve hiçbir dersane olmaksızın, Van Atatürk Lisesi'nin onca yetersizliği içinde Üniversite sınavına hazırlanıyorduk. Yazları da aile bütçesine katkı için çalışıyorduk (gezgin satıcılık vs.)

Babamız, epey emekle edindiği Ortaokul diploması sayesinde Komiser Yardımcısı olabilmek için eğitim alma olanağı sağladı. İstanbul'da 6 ay eğitime alındı ve tamamlayarak Komiser Yardımcılığına terfi etti. Bu kez 2 yıl Şark hizmetini tamamlamak üzere Artvin'e tayin edildi. O arada biz de Ankara Tuzluca'yır'da bir gecekonduya yaşamaya başlamıştık ve Hacettepe tıpta 1. yıl eğitimimiz sürüyordu. Artvin sonrası İstanbul'a atandı babamız ve evi de oraya taşıdı. Biz Ankara'da yurtlarda kaldık tıbbiyenin 2. sınıfında. Birçok nedenle zorlanıyorduk; 2. sınıfı bitirince İstanbul Tıp Fakültesi'ne yatay geçiş yaptık.. (Merhum Dekan Prof. Dr. Haluk Alp, Doç. Dr. Uğur Hacıhanefioğlu sağolsun..)

15 Haziran 1977 günü İstanbul Tıp Fakültesi'ni tam zamanında bitirdik ve mezuniyet belgesini alıp bir zarfa koyarak, 44. doğum günü olan ertesi gün, 16 Haziran 1977'de kendisine "armağan" olarak sunduk. Yaşamında bu denli sevindiğini görmemiştik. Dünyalar O'nun olmuştu. O, tüm çabasına karşın okuyamamıştı.. Her fırsatta bize "*Ceketimi satar sizi okuturum, yeter ki okuyun..*" derdi adeta ricacı bir tonla. Yaşamla boğuşa boğuşa Başkomiserliğe dek gelmişti. Mesleğinde çok başarılı idi ve çevresinde

çok seviliyordu, saygındı. Yaşam ve neşe doluydu, sağlıklıydı. 2 oğlunun tıp doktoru olduğunu görmüştü. Kızı da Hukuk öğrencisi idi. Övünç doluydu göğsü. 5 Ekim 1979'da 2 oğlunu da aynı gün evlendirmişti. 50 yaşına doğru emekli olmayı ve ticaret yapmayı kuruyordu. Çevresinde herkese çok yardımcı oluyordu..

12 Mart'ın sancılı günlerinde **Ulaş Bardakçı**'yı yakalamışlardı bir operasyonda. Bir bölüm polisler, "Bunu (.....) salalım, kaçıyordu diyerek vuralım.." derler. Tüm gücüyle karşı koymuştu. Polis olarak onların görevi yargısız infaz değil, yakalayarak adalete teslim idi. Hep anlatırdı bunu ve daha nicelerini.

Hiç torun göremedi.. 2 oğluna aynı gün çifte nikah yapmıştı ama 9 ay sonra bir 7 Temmuz 1980 günü akşam saatlerinde **görevi başında şehit edilmişti..**

Dostlar..

İşte ailemizin acılı - tatlı serüveni ya da öyküsü özetle böyle.. Ders ve ibretlerle dolu bize göre..

Eminiz ki, **emperyalizmin pençesinde kıvrandırılan bir ülke olarak Türkiye'mizde** nice *daha acı* yaşam öyküsü vardır.. Keşke onlar da yazılsa ve okusak, paylaşsak. Belki bu çok acılı öyküler bizi biraz daha **insanlaştırır** ve asıl büyük fotoğrafı görerek birbirimizle uğraşmak yerine, hep birlikte emperyalizmi ve yerli işbirlikçilerini ülkemizden kovmak için kol kola, omuz omuza ve yürek yüreğe bir kurtuluş savaşı vermeye koyulurduk..

1920'lerde **Yüce ATATÜRK**'ün dava ve silah arkadaşlarının öncülüğünde tüm ulus (topyekun), 7 düvele karşı yaptığımız gibi..

Bize elveren herkese şükranla..

Tüm şehit - gazi - ölmüşlerimizi özlemle, saygıyla anıyoruz.

Bu tür acıların olmadığı - en az olduğu bir toplumsal düzenin olanaklı olduğunu biliyor ve onu da özleyiyor; uğruna çok çaba harcıyoruz.

Sevgi ve saygıyla.
07 Temmuz 2014, Ankara

Dr. Ahmet SALTİK
www.ahmetsaltik.net